

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34381
Nom	Infermeria medicoquirúrgica II
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	3	Altres casos
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	Facultat d'Infermeria i Podologia	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau Infermeria	16 - Enfermeria en el ciclo vital	Obligatòria
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	16 - Infermeria en el ciclo vital	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BUIGUES GONZALEZ, CRISTINA	125 - Infermeria

RESUM

Els avanços científics i tecnològics que ha patit la cirurgia des del segle XIX fins als nostres dies juntament amb el procés de socialització progressiu de l'assistència quirúrgica, exigeix que l'acte quirúrgic i el seu context estiga protagonitzat per un grup de professionals especialment formats, dins del qual té un paper fonamental el professional d'Infermeria en les seves diferents facetes de personal de l'àrea de quiròfan, sales de cirurgia, sales especials i reanimació quirúrgica.

En el procés de formació de l'assignatura Infermeria Quirúrgica volem guiar l'estudiant cap a un aprenentatge constructiu, orientant l'aprenentatge cap a la comprensió, i fomentant un ús estratègic o competent dels coneixements adquirits de manera que puguin permetre a l'estudiant i futur professional fer front a la resolució de problemes o tasques realment noves.

En l'assignatura d'Infermeria Quirúrgica, s'expliquen els conceptes que van a permetre a l'estudiant conèixer les etapes per les quals travessa el pacient quirúrgic, així com les necessitats i problemes derivats de la cirurgia, que van a servir de base per a la comprensió dels processos d'actuació d'Infermeria.

El programa teòric d'Infermeria Quirúrgica consta de X unitats docents on es desenvolupen 36 temes. Aquest programa, s'estructura al seu torn en dos grans apartats, un de general, constituït per les unitats I, II i III en què es realitza una introducció a la Infermeria Quirúrgica, sent un bloc fonamental ja que es tracta de la presa de contacte l'estudiant amb la nova assignatura, amb els seus conceptes generals, tècniques bàsiques i grans síndromes quirúrgics postoperatoris. Aquestes unitats comprenen les tres grans fases comunes a tota cirurgia, el preoperatori, el perioperatori i el postoperatori, per tant es considera la unitat més important i la base per continuar amb les especialitats quirúrgiques.

Les unitats IV a VIII tenen com a finalitat formar els estudiants en el coneixement de problemes i els trastorns quirúrgics cutanis, oncològics, de l'aparell digestiu, renal i cardiovascular.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es necessiten coneixements previs d'anatomia, fisiologia, fisiopatologia, bases metodològiques, gestió i administració, farmacologia i infermeria comunitària

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1200 - Grau Infermeria

- Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de prestar una atenció sanitària integral i professional adequada a les necessitats de salut de la persona, la família i la comunitat que atenen, des del reconeixement al dret a la salut dels ciutadans i ciutadanes, i d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que estableixen les normes legals i deontològiques aplicables.
- Reflexionar sobre la importància de l'anàlisi de gènere en salut i comprendre com en funció d'aquells estils de vida, l'ús del temps i les condicions de treball tenen un impacte en la salut de les persones.
- Analitzar i reflexionar sobre les conseqüències de ser dona i home en el procés d'emmalaltir, l'atenció diferencial que es rep i la manera específica d'afrontar el dolor i la malaltia.
- Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria, per a la promoció i protecció de la salut, la prevenció de la malaltia i l'atenció integral de les persones, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de la població.

- Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Planificar i prestar cures d'infermeria dirigides a persones, família o grups, orientats als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte mitjançant guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Dissenyar sistemes cures dirigides a persones, família, grups i comunitat, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte i establir les modificacions oportunes.
- Promoure estils de vida saludables per part de la persona, la família i la comunitat, que fomenten l'autocura en el maneig de la salut.
- Realitzar les cures d'infermeria basant-se en l'atenció integral de la salut, la cooperació multidisciplinària, la integració dels processos i la continuïtat assistencial, en coordinació amb tots els nivells de l'atenció sanitària i d'altres recursos i serveis socio-sanitaris.
- Conèixer les estratègies per a adoptar mesures de confortabilitat i atenció de símptomes, dirigides al pacient, a la família i a la persona cuidadora no professional, en l'aplicació de cures pal·liatives que contribuïsquen al benestar de les persones amb malaltia en estat avançat i terminal i dels seus familiars.
- Establir una comunicació veraç, eficaç i respectuosa amb pacients, família, grups socials, altres professionals i mitjans de comunicació, tant de forma oral com escrita, i fomentar l'educació per a la salut.
- Conèixer i aplicar tècniques i instruments de comunicació des d'una perspectiva no sexista, tant en la relació interpersonal com en les dinàmiques de grup.
- Establir procediments d'avaluació, utilitzant principis científicotècnics i de qualitat.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica, biomèdica i sanitària, per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i epidemiològica.
- Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives, de promoció de la salut i d'investigació.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes aplicant, entre d'altres, l'enfocament de gènere.
- Conèixer els processos fisiopatològics i les seues manifestacions i els factors de risc que determinen els estats de salut i malaltia en les diferents etapes del cicle vital en funció del gènere.
- Reconèixer les situacions de risc vital i saber executar maniobres de suport vital bàsic i avançat.
- Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria.
- Dirigir, avaluar i prestar les cures integrals d'infermeria a l'individu, a la família i a la comunitat.
- Conèixer les alteracions de salut de l'adult, identificant les manifestacions que apareixen en les seues diferents fases. Identificar les necessitats de cura derivades dels problemes de salut. Analitzar les dades recollides en la valoració, prioritzar els problemes del pacient adult, establir i executar el pla de cures i realitzar-ne l'avaluació.

- Conèixer les cures pal·liatives i el control del dolor per prestar cures que alleugen la situació dels malalts avançats terminals.
- Treball fi de grau. Matèria transversal el treball de la qual es realitzarà associat a diferents matèries.
- Conèixer l'ús i la indicació de productes sanitaris vinculats a les cures d'infermeria, posant una atenció especial a la diferència segons edat i sexe.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

1. Identifica les diferents etapes del procés quirúrgic.
2. Analitzar les diferents escales utilitzades en el procés quirúrgic.
3. Classificar l'instrumental quirúrgic bàsic.
4. Descriure els diferents tipus d'anestèsia i relacionar-les amb els procediments quirúrgics i la valoració preanestèsica.
5. Identificar els fàrmacs i material utilitzats en els diferents tipus d'anestèsia.
6. Relacionar les complicacions postoperatories amb el procés quirúrgic.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. VALORACIÓ I CURES PREOPERATORIS

- Tema 1. Introducció a la Infermeria Quirúrgica. Departament Quirúrgic.
- Tema 2. Tipus de cirurgia. Quiròfan i equip quirúrgic.
- Tema 3. Semiologia Quirúrgica
- Tema 4. Preoperatori General
- Tema 5. Risc Quirúrgic
- Tema 6. Risc tromboembòlic
- Tema 7. Risc de desequilibri hidroelectrolític en cirurgia.
- Tema 8. Risc i profilaxi infecciosa
- Tema 9. Asèpsia i antisèpsia. Esterilització

2. VALORACIÓ I CURES PERIOPERATÒRIES

- Tema 10. Anestèsia I
- Tema 11. Anestèsia II
- Tema 12. Monitorització, cateterització i altres procediments intraoperatoris.
- Tema 13. Seguretat del pacient quirúrgic.
- Tema 14. Material i instrumental quirúrgic bàsic.

3. VALORACIÓ I CURES POSTOPERATÒRIES

Tema 13. El pacient quirúrgic en el postoperatori immediat: URPA i cures crítiques

Tema 16. Complicacions postoperatòries

Tema 17: Nutrició en el pacient quirúrgic

Tema 18: Maneig del dolor en el pacient quirúrgic.

4. CURES D'INFERMERIA I PROGRAMES ASSISTENCIALS EN PACIENTS AMB PROBLEMES QUIRÚRGICS DIGESTIUS

Tema 19: Cirurgia laparoscòpica.

Tema 20: Bases teòriques de les cures d'infermeria als pacients amb problemes digestius I.

Tema 21: Bases teòriques de les cures d'infermeria als pacients amb problemes digestius II.

Tema 22: Cirurgia bariàtrica.

5. VALORACIÓ, CURES D'INFERMERIA I PROGRAMES ASSISTENCIALS EN PACIENTS AMB PROBLEMES DEL TEIXIT CUTANI I CIRURGIA PLÀSTICA

Tema 23: Cremades.

Tema 24: Atenció d'infermeria en el pacient amb problemes neoplàsics no melanocítics i melanocítics.

Tema 25: Tractament quirúrgic de les cremades.

Tema 26: Reconstrucció cirurgia plàstica.

Tema 27: Reconstrucció al càncer de mama.

6. VALORACIÓ, CURES D'INFERMERIA I PROGRAMES ASSISTENCIALS EN PACIENTS AMB PROBLEMES RENALS I URINARIS

Tema 29: Valoració i cures en el pacient amb problemes neoplàsics del tracte urinari.

Tema 30: Valoració i cures d'infermeria en el pacient amb alteració del patró d'eliminació.

7. CURES D'INFERMERIA EN CIRURGIA TORÀCICA TRAUMATOLÒGICA

Tema 30: Valoració i cures d'infermeria en cirurgia toràctica.

Tema 31: Valoració i cures d'infermeria en cirurgia traumatològica.

8. CURES D'INFERMERIA AL PACIENT AMB PROBLEMES QUIRÚRGICS CARDIOVASCULARS

Tema 32: Valoració i cures d'infermeria en el pacient amb trastorns quirúrgics cardíacs: bypass, tamponament cardíac.

Tema 33: Valoració i cures d'infermeria en el pacient amb trastorns quirúrgics arterials i venosos.

9. CURES D'INFERMERIA AL PACIENT AMB PROBLEMES QUIRURGICS OFTALMOLOGICS

Tema 34: Valoració d'infermeria en pacients amb alteracions oftalmològiques.

10. CURES D'INFERMERIA AL PACIENT AMB PROBLEMES QUIRURGICS DE LARINGE I COLL

Tema 35: Valoració del pacient ORL. Cures d'infermeria en el pacient amb traqueostomia.

Tema 36: Cirurgia de tiroïdes.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	76,00	100
Pràctiques en aula	8,00	100
Pràctiques en laboratori	4,00	100
Tutories reglades	2,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	18,00	0
Lectures de material complementari	4,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	4,00	0
Preparació de classes de teoria	4,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	8,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

1. Modalitat classes presencials-teòriques: s'utilitzarà la lliçó magistral participativa, junt al treball cooperatiu en les sessions resolució de casos clínics. S'utilitzaran recursos digitals. S'utilitzarà la metodologia de classe inversa: el professorat penjarà vídeos, lectures o qualsevol altra activitat que l'alumnat pugui fer de forma independent fora de l'horari de classe i l'aula es transforma en un punt de trobada on es realitzen activitats pràctiques i de forma cooperativa.

2. Modalitat classes presencials-pràctiques: l'estudiant haurà de fer 8 hores de modalitat pràctica en grup P (30 estudiants) on s'utilitzarà la metodologia de seminari i exposició de treball cooperatiu, així com manipulació de material i 4 hores de pràctiques L (16 estudiants) amb simulacions i resolució de casos clínics.

P1	Dispositius via aèria i material quiròfan	Mètode actiu: seminari obert
P2	Taller drenatges	Mètode actiu: seminari obert
P3	Taller asèpsia, esterilització i mobilització en quiròfan.	Mètode actiu: seminari obert
P4	Pràctica Instrumental quirúrgic bàsic	Mètode actiu: seminari obert
L1	Simulació/Avaluació de casos	Mètode demostratiu: Simulació
L2	Simulació/Avaluació de casos	Mètode demostratiu: Simulació

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura serà una combinació d'avaluació contínua i d'avaluació final per mitjà d'un examen tipus tests. Perquè ambdós avaluacions siguen sumatives, s'haurà d'aprovar cada una de les parts de manera individual

Examen escrit (60 %).

L'examen consistirà en una prova escrita amb 40 preguntes tipus test amb 4 opcions de resposta. En les preguntes tipus test, cada 5 respostes incorrectes, restarà un encert. Esta part es considerarà aprovada després d'haver obtingut 5 punts sobre els deu, equivalents a la puntuació màxima abastable.

Avaluació contínua (40 %)

- Resolució de cas clínic individual (10%) .
- Treball grupal Grup de 4-5 persones màxim(10 %) : elaboració d'una infografia relacionada amb semiologia, fisiopatologia, prevenció y/o cures de processos quirúrgics.
- Assistència i participació: l'assistència a les pràctiques és de caràcter obligatori. L'alumnat podrà adquirir fins a un 10 % de la nota final, amb l'assistència a classe en les seues distintes modalitats i la participació/realització de les activitats proposades en elles (no recuperable).
- Avaluació pràctica de casos clínics quirúrgics, identificació de material, preparació de la taula quirúrgica, identificació material via aèria i resolució de preguntes (10%)
- Perquè esta part siga sumativa a la puntuació de l'examen escrit, serà necessari aprovar cada un dels subapartats. L'alumnat que suspenguera alguna de les parts, podrà recuperar-les en una segona convocatòria a excepció de les activitats realitzades al llarg del curs.

En el cas de suspendre alguna de les parts de l'avaluació, en l'acta es reflectirà la puntuació més alta d'entre les parts suspeses.

En el cas de suspendre la part pràctica, el professorat de l'assignatura determinarà una hora en la data de la segona convocatòria assignada a l'assignatura per la CAT per a poder recuperar esta part.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- 1. FULLER, J. (2021). Instrumentación Quirúrgica. Teoría, técnicas y procedimientos. 5a ed. Buenos Aires: Panamericana.
- 2. MILLER RD. (2015). Anestesia . 8ª Ed. Elsevier
- 3. COURTNEY TOWNSEND R. DANIEL BEAUCHAMP B. MARK EVERS KENNETH MATTOX (2017). Sabiston. Tratado de Cirugía: Fundamentos Biológicos de la práctica Quirúrgica Moderna (20ª ed.). Elsevier. España, 2007

Complementàries

- 1. ARCHUNDIA A. (2014) Cirugía 1 - Educación Quirúrgica . 5a ed. Madrid: McGrawHill
- 2. ARIAS J, ALLER M A, ARIAS J A, LORENTE L. (1999). Fisiopatología Quirúrgica. Madrid: Tébar.
- 3. BRUNICARDI C. (2015) Principios de Cirugía de Schwartz - 10ª Edición McGraw-Hill/Interamericana
- 4. DE BORJA F (2007) Compendio de Anestesiología para Enfermería. Elsevier España, 2007
- 5. DURAN H, ARCELUZ I, et al. (2002). Compendio de Cirugía. 1a ed. Madrid: McGrawHill.
- 6. LEWIS S M, HEITKEMPER M M, DIRKSEN S R. (2004). Enfermería Médico Quirúrgica. 6a ed. Barcelona: Elsevier.
- 7. GÓMEZ AJ. (2010) Manual práctico de instrumentación quirúrgica en enfermería Barcelona: Elsevier
- 8. MARTIN A. (2005). Patología Quirúrgica. Madrid: Elsevier.
- 9. MORGAN E, MIKHAIL M. (2010). Anestesiología Clínica. 4a ed. México: Manual Moderno.
- 10. SERRA I. (2015) Manual Práctico de instrumentación quirúrgica en Enfermería (2ª Ed) .Barcelona: Elsevier
- 11. SWEARINGEN P. (2008). Manual de Enfermería Médico Quirúrgica. 6a ed.
- 12. WOLFF K, JOHNSON R A, SUURMOND D. (2007). Atlas en color y sinopsis de dermatología clínica. 5a ed. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana
- 13. BRUNNER LS, SUDDARTH DS. (2018). Enfermería Médico-Quirúrgica. 12a ed. Madrid: Interamericana/McGraw-Hill.